

Dosarul nr. 2r-163/24
2-23002351-01-2r-04042024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Șușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, M. Anton, I. Dutca)

DECIZIE

31 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Pavel Zaițev,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Zaițev împotriva Ministerului Justiției al R. Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Pavel Zaițev privind repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă :

La 30 decembrie 2022, Pavel Zaițev a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al R. Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

A solicitat reclamantul Pavel Zaițev constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova în beneficiul său a sumei de 64,86 miliarde lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023 acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul Statului, prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului de examinare a cauzei în termen rezonabil în sumă de 30 000 lei, în rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La data de 28.03.2023, Pavel Zaițev a depus apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Totodată, nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 04.04.2023 a depus apel Ministerul Justiției al R. Moldova, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2023, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Pavel Zaițev și de Ministerul Justiției al R. Moldova, acordând apelanților un termen de 15 zile din data recepționării încheierii în cauză,

pentru lichidarea neajunsurilor, explicându-se apelanților că, în caz de neînălțurare a neajunsurilor, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu actele anexate, vor fi restituite.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2023, cererile de apel depuse de Pavel Zaițev și de Ministerul Justiției al R.Moldova au fost restituite, pe motivul neînălțurării neajunsurilor în termenul acordat de instanță, specificate în încheierea din 04 mai 2023.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2023, s-a respins recursul declarat de Ministerul Justiției al R. Moldova, fiind menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2023.

La data de 30 noiembrie 2023, Pavel Zaițev a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe în partea prin care s-a respins acțiunea, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Concomitent, apelantul Pavel Zaițev a solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

Prin încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Pavel Zaițev privind repunerea în termen a cererii de apel. S-a restituit apelantului Pavel Zaițev, cererea de apel depusă împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 19 martie 2024 Pavel Zaițev a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, restituirea cauzei spre rejudecare a problemei soluționate.

În motivarea recursului, a reiterat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și o consideră incorectă și superficială, deoarece au fost ignorate totalitatea de argumente aduse în favoarea repunerii în termen.

De asemenea, a invocat că a întreprins mai multe acțiuni în vederea obținerii hotărârii motivate a primei instanțe, depunând în acest sens mai multe cereri la 14 iulie 2023, 01 august 2023, 04 noiembrie 2023. A menționat că, conform scrisorii de însoțire nr.0762/9361 din 07 noiembrie 2023 a recepționat hotărârea motivată abia la data de 14.11.2023.

A notat recurentul că prin necomunicarea hotărârii motivate a fost lipsit de posibilitatea de a formula o poziție fundamentală, fiind viciată procedura de comunicare a actelor de procedură, contrar prevederilor art.100 CPC.

A declarat că, la materialele dosarului nu este nici o dovadă privind expedierea/recepționarea hotărârii motivate de către Pavel Zaițev. În acest mod consideră recurentul că a fost lipsit de dreptul la o cale de atac, fiind violat un drept fundamental prevăzut de art.6 CEDO, art.20 din Constituție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 05 martie 2024, iar, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc, copia încheierii instanței de apel a fost expediată în adresa

participanților la proces, prin intermediul adresei electronice, pentru cunoștință la 07 martie 2024.

Prin urmare, recursul declarat la data de 19 martie 2024, de către Pavel Zaițev, împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara

termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Din materialele dosarului rezultă că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2023, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Pavel Zaițev și de Ministerul Justiției al R. Moldova, acordând apelanților un termen de 15 zile din data recepționării încheierii în cauză, pentru lichidarea neajunsurilor, explicându-se apelanților că, în caz de neînlăturare a neajunsurilor, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu actele anexate, vor fi restituite.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2023, cererile de apel depuse de Pavel Zaițev și de Ministerul Justiției al R. Moldova au fost restituite, pe motivul neînlăturării neajunsurilor în termenul acordat de instanță, specificate în încheierea din 04 mai 2023.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2023, s-a respins recursul declarat de Ministerul Justiției al R. Moldova, fiind menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2023.

La data de 30 noiembrie 2023, Pavel Zaițev a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe în partea prin care s-a respins acțiunea, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Concomitent, apelantul Pavel Zaițev a solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

Prin încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Pavel Zaițev privind repunerea în termen a cererii de apel. S-a restituit apelantului Pavel Zaițev, cererea de apel depusă împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În context completul de judecată menționează că, cererile la care face trimitere Pavel Zaițev, remise de către ultimul la data de 14.07.2023, 01.08.2023, 04.11.2023 în vederea eliberării hotărârii motivate, precum și alegațiile cu privire la recepționarea copiei hotărârii motivate la data de 14.11.2023, nu constituie temei pentru admiterea cererii de repunere în termen a apelului, urmând a fi apreciate critic, or, Pavel Zaițev nu a comunicat instanței de apel despre imposibilitatea înlăturării neajunsurilor sau acordarea unui termen suplimentar.

În speță, reținând obligația pozitivă a apelantului de a-și securiza dreptul la apel și de a manifesta o diligență rezonabilă în privința propriilor drepturi, inclusiv de a se interesa de soarta apelului declarat și de a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, Pavel Zaițev nu a realizat această sarcină în pofida acțiunilor procedurale întreprinse de către instanță.

Colegiul notează că, condițiile pentru exercitarea dreptului de apel sunt impuse de lege, consecințele de îndeplinire defectuoasă a actului procedural în acest sens, urmând a fi puse pe seama apelantei, potrivit dispozițiilor art. 10 alin.(1) CPC.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă,

participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu articolele 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Pavel Zaițev.

Se menține încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Zaițev împotriva Ministerului Justiției al R. Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

